

MUSTAFÂ
B. SEYDÎ

CEVHER-NÂME-İ SULTÂN MURÂDÎ

İnceleme - Tenkitli Metin - Dizin - Tıpkıbasım

Hazırlayan
Sibel Murad

CEVHER-NÂME-İ SULTÂN MURÂDÎ

İnceleme - Tenkitli Metin - Dizin - Tıpkıbasım

MUSTAFÂ B. SEYDÎ

Hazırlayan: **Sibel Murad**

Mustafâ b. Seydî

CEVHER-NÂME-İ SULTÂN MURÂDÎ

İnceleme - Tenkitli Metin - Dizin - Tıpkıbasım

Hazırlayan
Sibel Murad

© 2019, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 58
Edebiyat: 21

ISBN 978-605-4635-57-3
Sertifika No: 18188

Birinci Baskı:
İstanbul, 2019

Yazar:
Mustafâ b. Seydî

Hazırlayan:
Sibel Murad

Editör:
Mücahit Kaçar

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Sayfa Düzeni:
DBY Ajans

Kapak Resim:
Fatma Çelebi Kalpak

Kapak Uygulama:
Emre Güngör

Baskı/Cilt:
Birlik Ozalit
Nişpetiye Mah. Birlik Sok. No: 2 Zemin Kat
Nevin Arıcan Plaza - Levent Beşiktaş / İstanbul
Tel: +90 212 269 30 00 Sertifika No: 20179

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Mustafâ b. Seydî; Cevher-nâme-i Sultân Murâdî / İnceleme - Tenkittli Metin - Dizin - Tıpkıbasım

Hazırlayan: Sibel Murad (Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2019.

360 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 58) ___ Dizin var

ISBN 978-605-4635-57-3

1- Edebiyat 2- Taşlar 3- Cevher-nâme

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu - Fatih / İstanbul

Tel.: +90 212 526 98 06

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Kısaltma ve İşaretler	6
Ön Söz	11
Giriş	15
1. Cevherlere Dair İnançlar ve Cevherlerle İlgili İlk Eserler.....	15
2. İslâmî Dönemde Cevher-nâmeler.....	17
3. Türkçe cevher-nâmeler.....	21
4. Nasîrüddîn-i Tûsî ve Tensûk-nâme-i İlhânî'si.....	24
5. Cevher-nâme-i Sultân Murâdî ve Tensûk-nâme-i İlhânî'nin Karşılaştırılması.....	26
BİRİNCİ BÖLÜM	
Mustafâ b. Seydî ve Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'si	29
1. Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'nin Nüshaları.....	29
1.1. Bayezid Nüshası (B).....	33
1.2. Atatürk Kitaplığı Nüshası (A).....	34
1.3. Koyunoğlu Nüshası (K).....	34

1.4. Mısır Nüshası	34
1.5. Nüshaların Karşılaştırılması	35
2. Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'nin Muhtevâsı.....	39

İKİNCİ BÖLÜM

İnceleme	57
Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'nin Dil ve İmla Özellikleri	57
Sonuç ve Değerlendirme	73
Kaynaklar	75
Metnin Oluşturulmasında Takip Edilen Esaslar	80
Transkripsiyon Alfabesi	82

TENKİTLİ METİN

Cevher-Nâme-i Sultân Murâdî	85
Makâle-i Üla: İncü Ahvâlin Beyân Eder.....	89
İkinci Makâle: Yâkût Ahvâlin Beyân Eder.....	98
Üçüncü Makâl: Zümürüdüh Hâşiyetin ve Ma'denin ve Kıymetin ve Envâ'in ve Fâ'idesin Beyân Eder.....	109
Dördüncü Makâle: Elmâsuñ Ma'denin ve Kıymetin ve Fâ'idesin Bildürür. Veznin Dağı Beyân Eder	117
Bêşinci Makâle: La'lüh Ma'denin ve Hâşiyetin ve Kıymetin ve Envâ'in ve Fâ'idesin Bildürür.....	123
Altıncı Makâle: Firûzenüh Ma'denin ve Şıfatın ve Kıymetin ve Envâ'in Bildürür.....	128
Yedinci Makâle: Gökçek ve Latıf Koğular ki Pâdişâhlaruñ Hâzinesine Lâyık Ola Misk ve Zebâd ve 'Anber ve Şandal ve 'Üd ve Kâfûr Gibi Anları Bildürür.....	132

DİZİNLER

1. Genel Dizin	153
2. Ek Dizin	235
3. Kişi Adları Dizini	260
4. Eser Adları Dizini.....	261
5. Kavim Adları Dizini	262
6. Yer Adları Dizini	263

TIPKIBASIM NÜSHALARI

Bayezid Nüshası.....	266-314
Koyunoğlu Nüshası.....	316-336
Atatürk Kitaplığı Nüshası.....	337-360

Ön Söz

Taşlar, tarih boyunca doğayı anlamaya çalışan ve doğadaki her oluşuma merak ve ilgi duyan insanoğlunun hayatında önemli bir yere sahip olmuştur. Halk arasında sahip olduklarına inanılan kutsal ve iyileştirici özelliklerinden, güzellik ve zenginlik sembolü olmalarına kadar birçok sebepten dolayı insanoğlu taşlara ilgi duymuştur. Eski çağlardan beri taşların bazı hastalıkları iyileştirdiklerine ve uğur, bereket, zenginlik vs. getirdiklerine inanılmıştır. Özellikle kıymetli taşlar, görkemli görüntüleri sebebiyle süs eşyası olarak da kullanılmışlardır.

Taşların mizaçları, nasıl oluştukları, nerelerde buldukları, nasıl elde edildikleri, tedavilerde ve bazı büyüsel işlemlerde nasıl kullanıldıklarının yanında taşlarla ilgili anlatılan efsanelere ve deneysel tecrübelerle de yer veren birçok eser bulunmaktadır. Bugün taşlarla ilgili sahip olduğumuz bilgilerin kökeni, Eski Yunan, Roma, Hint ve Mısır medeniyetlerine dayanmaktadır. Taşları bilimsel açıdan ilk inceleyen kişi Aristoteles'tir. İslâmî dönemde de taşlarla ilgili birçok eser kaleme alınmış olup ilk çalışmalar daha çok tercüme yoluyla meydana getirilmiştir.

Osmanlı döneminde de taşlarla ilgili eserler rağbet görmüş, ünlü İslâm âlimlerinin eserleri Türkçeye tercüme edilmiştir. Bu dönemin meşhur tercüme cevher-nâmelerinden biri de Mustafâ bin Seydî tarafından Nasîrüddîn Tûsî'nin Tensûk-nâme-i İlhânî adlı Farsça eserinden Türkçeye tercüme edilmiş olan Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'dir.

Bu çalışma, Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'nin üç nüsha üzerinden oluşturulan çeviriyazılı metninden ve incelemesi ile dizinlerinden oluşmaktadır. Çalışmamızın, giriş bölümünde cevher-nâmelerin tarihçesine değinilmiş, Tûsî ve eseri hakkında da bilgi verilmiştir. Çalışmamızın birinci bölümünde eserin mütercimi olan Mustafâ b. Seydî hakkında bilgilere yer verilerek Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'nin nüshaları, muhtevası, dil ve imla özellikleri hakkında ayrıntılı bilgiler sunulmuştur. Çalışmamızın ikinci bölümü Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'nin üç nüsha üzerinden oluşturulan çeviriyazılı metninden oluşmaktadır. Üçüncü bölümde de eserin genel, ek, kişi, yer, eser ve kavim adları dizinleri sunulmuştur.

Uzun ve yorucu bir çalışma döneminin sonucunda ortaya çıkan bu eserle, Türkçe yazılmış eserlere ve bilhassa Türkçe cevher-nâmelere bir yenisinin daha eklenmesinin mutluluğunu yaşamaktayım. Çalışmada bütün iyi niyet ve gayretlerime rağmen gözümünden kaçan kusurlar olduysa kitabı inceleyeceklerin bu kusurlara hoşgörüyle bakmalarını dilerim.

Çalışmanın ortaya çıkmasında mutlaka ilk teşekkür ve dua Tensûk-nâme-i İlhânî'nin yazarı Nasîrüddîn Tûsî'ye ve onun eserini Cevher-nâme-i Sultân Murâdî adıyla dilimize kazandıran mütercim Mustafâ b. Seydî'yedir. Kendileri yazmasalar ve tercüme etmeselerdi, böyle bir çalışma ortaya çıkmayacaktı.

Tanıdığım en kıymetli insanlardan biri olan Prof. Dr. Fatma Sabiha KUTLAR OĞUZ'la çalışmanın ortaya çıktığı süreçte yollarımızın keşişmesinden duyduğum mutluluğu ifade etmek isterim. Çekingen bir ruh haliyle kendisine açtığım ilk telefonda bu satırları

yazdığım ana kadar benden ilgisini, yardımını ve desteğini esirgemeyen, elindeki bilgi, belge ve dokümanları benimle paylaşan değerli hocama teşekkürlerin az geleceğini düşünerek bu kitabı kendisine ithaf ediyorum.

Çalışmam boyunca katkılarını, destek ve ilgilerini benden esirgemeyen kıymetli hocam Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL'a ve çalışmamın editörlüğünü üstlenen değerli dostum Prof. Dr. Mücahit KAÇAR'a teşekkürlerimi sunarım. Bugüne kadar bana emek veren, eğitimime katkı sağlayan başta yüksek lisans ve doktora tez danışman hocam Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER olmak üzere tüm kıymetli hocalarıma minnet borçluyum, hepsine çok teşekkür ederim. Ayrıca çalışmamın metin kontrollerinde desteklerini esirgemeyen mesai arkadaşlarım Arş. Gör. Irmak KAÇAR ve Arş. Gör. Mevlüt İLHAN'a, kitabımın kapağını hazırlayan kıymetli dostum Fatma ÇELEBİ KALPAK'a da çok teşekkür ederim.

Son olarak, bana her zaman güç ve cesaret veren, hayatta sahip olduğum en kıymetli cevher olan sevgili annem Serpil YILMAZ'a sonsuz minnet ve şükranlarımı sunarım.

Sibel Murad
Amasya, 2019

Giriş

1. Cevherlere Dair İnançlar ve Cevherlerle İlgili İlk Eserler

Taşlar, antik çağlardan beri çeşitli özelliklerinden dolayı insanların ilgisini çekmiş, birçok neden ve amaçla farklı coğrafya ve dönemlerde insanların hayatında yer edinmişlerdir. Değerli, yarı değerli, değersiz olarak sınıflandırılan taşlar, özellikle bazı iyileştirici özellikleri sebebiyle birçok hastalığın tedavisinde kullanılmışlardır. Akik taşının kanı durdurduğu, sınırları teskin ettiği; yakut taşının neşe verdiği, kanı temizlediği; incinin gamı dağıttığı, baş ağrısını giderdiği gibi bilgilere birçok kaynakta rastlanmaktadır. Tıbbî faydalarının yanında, taşların bazı mistik güçlere sahip olduklarına da inanılmıştır. Örneğin, akik taşının mutluluk verdiği ve fakirliği engellediği; üstünde firuze taşı bulunduranın savaşta asla mağlup olmayacağı ve halk içinde itibar göreceği inancına rastlanmaktadır. Ayrıca yada/yeşim taşının eski Türklerde yağmur yağdırmak için kullanılması gibi birçok taş, bir nevi muska, tılsım olarak kullanılmıştır.

Değerli taşların ışıltılı ve ihtişamlı görüntüsü, onları ilk çağlardan günümüze kadar kullanılan bir güzellik unsuru haline getirmiştir. Mücevher olarak kullanılan yakut, elmas, inci vs. gibi değerli taşlar aynı zamanda zenginliğin ve gücün de simgesi olmuştur.

Birinci Bölüm

Mustafâ b. Seydî ve Cevher-nâme-i Sultân Murâdî'si

Mustafâ b. Seydî hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Kendisi hakkında söyleyebileceklerimiz, eserinin girişinde verdiği bilgilerden ibarettir. Mustafâ b. Seydî, eserinin girişinde kendisini “Allah’ın en zayıf kullarından biri” anlamına gelen “*ez’af-ı ibâdullâh*” ifadesiyle vasıflandırır. Tûsî’nin cevher-nâmesi hakkında bilgi vererek “*bu fakîr diledüm ki ol kitâbı Türkî diline döndürem*” cümlesiyle eseri tercüme ettiğini bildirir. Tercümesini sunduğu devrin padişahı II. Murad’a (1405-1451) övgü dolu sözler sarf ettikten sonra eserini “*o adaletli padişahın hazineleri*” için yazdığını ifade eder. Aziz kişilerden Sultan’ın cevherlere ve latif nesnelere ilgisi olduğunu duyduğunu, bu sebepten bu eseri tercüme ettiğini ve adını *Cevher-nâme-i Sultân Murâdî* koyduğunu açıklar.

1. Cevher-nâme-i Sultân Murâdî’nin Nüshaları

Yapmış olduğumuz araştırmalar ve daha önce yapılan çalışmalardan hareketle Nasîrüddîn-i Tûsî’nin *Tensûk-nâme-i İlhânî* adlı

İkinci Bölüm

İnceleme

Cevher-nâme-i Sultân Murâdî’nin Dil ve İmla Özellikleri

Çalışmamız, Cevher-nâme-i Sultân Murâdî’nin eksiksiz ve en doğru metnini elde etmek amacıyla üç (B, A, K) nüshadan yararlanılarak oluşturulmuştur. Eserin istinsah tarihi belli olan tek nüshası B’dir (H 1042- M 1632/1633). Çalışmamızda yararlandığımız diğer iki nüsha olan A ve K’de istinsah kaydı bulunmamaktadır. Ancak “Nüshalar” bölümünde ayrıntılı açıkladığımız üzere A ve K nüshalarında yer alan bazı bilgiler bize bu iki nüshanın daha eski bir nüshadan çoğaltıldığını düşündürmektedir.

Eser, II. Murad’a (1404-1451) yazıldığı için telif tarihi 15. yüzyılda olmalıdır. Her üç nüshada da Klasik Osmanlı Türkçesi dil ve imla özellikleri¹ görülmektedir. Bu bölümde Klasik Osmanlı Türkçesi’nin

¹ Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi için bk. Yavuz Kartalhoğlu, *Klasik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni (16,17,18. Yüzyıllar)*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 2011; Hayati Develi, *Evlîya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumları*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay., 1995; Musa Duman, *Evlîya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri*, Ankara Türk Dil Kurumu Yay., 1995.

Kaynaklar

- Ahmed. *Tercümetü Kitâbi'l-Cevâhir el-Müsemma bi-Tensih-i İlhanî*. Süleymaniye Ktp. Lâleli 2044/3.
- Ahmed İssa Bey (1930). *Dictionnaire des Noms des Plantes, en Latin, Français, Anglais et Arabe, Imprimerie Nationale*. Le Caire.
- Aksoy, Gürsel (2018). *Aristoteles'in Taşlar Kitabı Kitâb-ı AHCâr lî-Aristâtâlîs*. İstanbul: Büyüyenay Yayınları.
- Argunşah, Mustafa (1999). *Muhammed b. Mahmûd-ı Şîrvânî Tuhfe-i Murâdî İnceleme-Metin-Dizin*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aydın, M. Bedizel Zülfikar (2012). *İbn Avvâm: Terceme-i Kitâbü'l-Filâha (Zootehnik Kısım) İnceleme- Çevirimetin-Sözlük*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Banguoğlu, Tahsin (1995). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Baytop, Turhan (1994). *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Bedevian, Armenag K. (1936). *Illustrated Polyglottic Dictionary of Plant Names*, Argus& Papazian Presses. Cairo.
- Canpolat, Mustafa- Zafer Önler (2007). *İshak bin Murad: Edviye-i Müfredi: Metin-Sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Çelebioğlu, Âmil (1989). "Ahmed Bîcan". *İslâm Ansiklopedisi*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay. C. 2, s. 49-51.

- De Boer T. J. (1988) "İhvânü's-Safâ", *İslâm Ansiklopedisi*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay. C. 5/2, s. 946-974.
- Demir, Remzi-Mutlu Kılıç (2003). Cevâhirnâmeler Ve Osmanlılar Dönemi'nde Yazılmış İki Cevâhirnâme. *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi OTAM*. C. 14, S. 14. s. 1-64.
- Deny, Jean (1941). *Türk Dili Grameri (Osmanlı Lehçesi)*. Çev. Ali Ulvi Elöve. İstanbul: Maarif Vekaleti Yayınları.
- Develi, Hayati (1995). *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Dilçin, Cem (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Duman, Musa (1995). *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Erdem, Sargon (1989). "Akik". *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay. C. 2. s. 262-263.
- Ergin, Muharrem (1993). *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Frazer, James (1993). *The Golden Bough (A Study of Magic and Religion)*. Chatham: Wordsworth Editions.
- Gabain, A. Von (2007). *Eski Türkçenin Grameri*. Çev. Mehmet Akalın. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gökyay, Orhan Şaik (1991). "Kitab-ı Cevherü'l-Cevâhir". *Prof. Dr. Bekir Kütükoğlu'na Armağan*. İstanbul: İÜEF Tarih Araştırma Merkezi Yayınları.
- Gülsevin, Gürer (2007). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- İzgi, Cevat (1997). *Osmanlı Medreselerinde İlim, Tabii İlimler İz Yayıncılık*. İstanbul. C. 2.
- Kara, Serdal (2016). "Farklı Nüshalar Işığında Ahmed-i Bîcân'ın Manzum Cevâhirnâmesi'nin Tenkitli Metni". *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED)*. S. 56. Erzurum. s. 1105-1124.
- Kartallıoğlu, Yavuz (2008). Osmanlı Türkçesinde Ekler Dudak Uyumuna Göre Nasıl Okunmalıdır?. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. C. 3, S. 6. s. 449-471.
- Kartallıoğlu, Yavuz (2011). *Klasik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni (16, 17, 18. Yüzyıllar)*. Ankara: TDK.

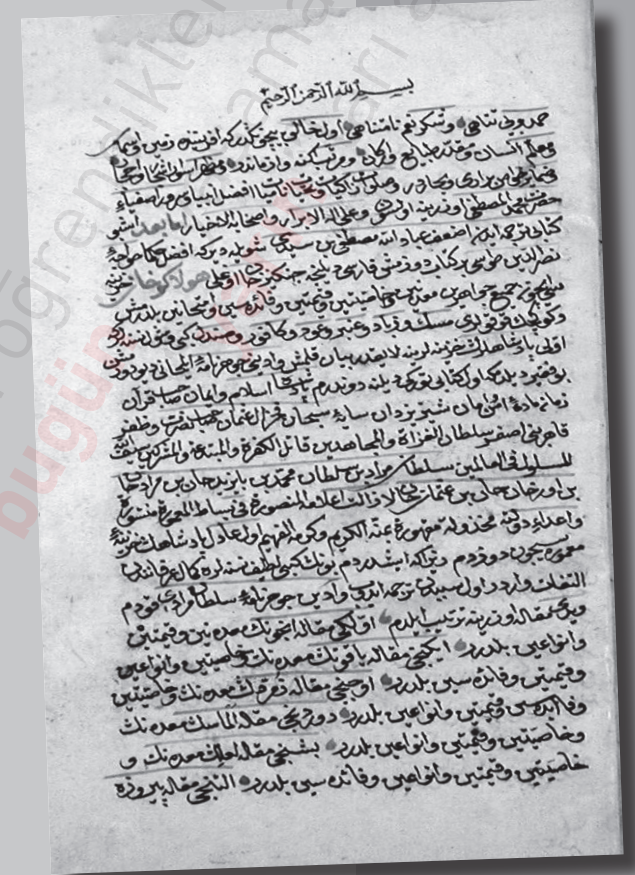
- Kaptein, Laban (2007). *Ahmed Bican Yazıcıoğlu Dürr-i Meknûn Kritische Edition Mit Commentar*. Herausgegeben Im Selbstverlag Asch.
- Kâtip Çelebi (2007). *Keşfü'z-Zünûn*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları. 2. Baskı.
- Kaya, M. Cüneyt (2013). “Yuhannâ b. Mâseveyh”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay., C. 43, s. 582.
- Kaya, Mahmut (2002). “Kindî, Ya'kub b. İshak”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay., C. 26, s.41-58.
- Kaya, Mahmut (2007). “Râzî, Ebû Bekir”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay., C. 34, s. 479-485.
- Kaya, Mahmut (2011). “Temîmî, Muhammed b. Ahmed”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay., C. 40, s. 423-424.
- Kırbıyık, Kasım (2012). “Tifâşî”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay. C. 41. s. 148-150.
- Kırkılıç A., Y. Sancak (2009), *Ahterî Mustafa Efendi: Ahterî-i Kebir*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Komisyon (2009a). *Tarama Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Komisyon (2009b). *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Zeynep (2007). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Köksal, M. Fatih (2017). *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*. İstanbul, Kesit Yayınları.
- Kutlar, Fatma Sabiha (2001). “Cevâhir-nâme/cevher-nâme”. *Türk Dünyası Ortak Edebiyatı Kavramları ve Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü*. Ankara. C. 1.
- Kutlar, Fatma Sabiha (2001). Ahmed-i Bîcân'ın Manzum Cevâhir-Nâmesi. *Millî Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi*. Yıl:13, S. 49. s. 81-86.
- Kutlar, Fatma Sabiha (2003). Değerli Taşlar-I: Fîrûze. *Araştırmalar; İnsan Bilimleri Araştırmaları*. Yıl: 5. S. 9-10: s. 57-70.
- Kutlar, Fatma Sabiha (2003). İki Türkçe Cevâhir-nâme ve Cevherlerin Etkilerine Dair. *Millî Folklor*. S. 58. s. 121-128.
- Kutlar, Fatma Sabiha (2005). *Klâsik Dönem Metinlerinde Değerli Taşlar ve Risâle-i Cevâhir-nâme*. Ankara. Öncü Kitap.

- Kutlar, Fatma Sabiha (2001). Ahmed Bîcân'ın Manzum Cevâhir-Nâmesi. *Millî Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi*. Yıl: 13. S. 49. s. 81-86.
- Küçükler, Paki (2010). *Mücerreb-nâme*. Ankara: Kültür Ajans Yayınları.
- Murad, Sibel (2009). *Lügat-ı Müşkilat-ı Ecza; Derviş Siyahi Larende'vi (Giriş-İnceleme Metin-Dizinler)*. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).
- Murad, Sibel (2015). *Tercüme-i Aynü'l-Hayat'ta Şekil ve Zaman Ekleri (Giriş-İnceleme-Metin-Dizinler)*. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi).
- Murad, Sibel-Ateş, Büşra (2018). “Muhammed b. Garsüddîn el-Halebî'nin Cevher-Nâme'si”. *Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (ASO-BİD)*. C. 2, S. 3. s. 97-116.
- Nasîrüddîn-i Tûsî (1910/1911). *Tensûh-nâme-i İlhânî*. İntişârât-ı Bünyâd-ı Ferheng-i İrân Yayınları.
- Okumuş, Necdet (2010). “Şâbân-ı Şifâî”, *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay., C. 38, s. 207-208.
- Önler, Zafer (1999). *Celâlüddin Hızır (Hacı Paşa), Müntehab-ı Şifa; II Sözlük*. İstanbul: Simurg Yayınları
- Öztürk, M., D. Örs (2009). *Mütercim Asım Efendi: Burhân-ı Katı*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Örs, Derya (2002). “Kâşânî Abdullah b. Ali”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay. C. 25. s. 4-5.
- Öz, Mustafa-Mustafa Muhammed eş-Şek'a (2001). “İsmâiliye”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay. C. 23. s. 128-133.
- Özcan, Emine Sonnur (2017). *Ebu'r-Reyhân Muhammed b. Ahmed el-Birûnî- Kıymetli Taşlar ve Metaller Kitabı (el-Cemâhîr fî Ma'rifeti'l-Cevâhir) Biyografi ve Arapça Orijinalinden Tercüme*. Ankara: Atatürk, Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları. IV/A-1.6. Dizi- S. 3.
- Redhouse, James W. (1992). *A Turkish and English Lexion; Shewing in English the Significations of the Turkish Terms*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Sakaoğlu, Necdet (1999). *Dürr-i Meknûn (Saklı inciler) Ahmed Bican Yazıcıoğlu*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Şemseddin Sami (2005). *Kamusu Türkî*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Sevim, Ali (2009). “Sibt İbnü'l-Cevzî”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay. C. 37, s. 87-88.

- Steingass, Francis Josep (1984). *A Learners English-Arabic Dictionary*. Beyrut: Librairie Du Liban.
- Steingass, Francis Josep (1998). *Persian-English Dictionary. Including The Arabic Words And Phrases To Be Met With In Persian Literature, Librairie du Liban*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Şeşen, Ramazan (1993). “Câhiz”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay. C. 7. s. 20-24.
- Şirinov, Agil (2012). “Tûsî, Nasirüddin”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay. C. 41. s. 437-442.
- Tahsin Banguoğlu (1995). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tanyu, Hikmet (1968). *Türklerde Taşla İlgili İnançlar*. Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Tercümetü Kitâbi'l-Cevâhir el-Müsemmâ bi-Tensih-i İlhâni*, Süleymaniye Ktp. Lâleli 2044/3, vr. 56b-66b.
- Timurtaş, Faruk Kadri, (2005). *Eski Türkiye Türkçesi, XV. Yüzyıl, Gramer-Metin-Sözlük*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tulum, Mertol (2011). *17. Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tüccar, Zülfikâr (1994). “Dîneverî, Nasr b. Ya'kûb”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay. C. 9, s. 359.
- Tümer, Günay (1992). “Bîrûni”. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yay. C. 6, s. 206-215.
- Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı. *Cevâhir-nâme-i Murâdî*. Erişim Tarihi: 23.12.2018, <http://www.yazmalar.gov.tr/eser/cevahir-name-i-murad%C3%AE/121885>.
- Yıldırım, Nîmet (2008). *Fars Mitolojisi Sözlüğü*. İstanbul: Kabalıcı Yayınevi. http://www.kuranikerim.com/m_elmalili_index.htm. <https://www.lexiqamus.com/tr> <http://lugatim.com/> <http://www.tdk.gov.tr/>

CEVHER-NÂME-İ SULTÂN MURÂDÎ

Tenkitli Metin

CEVHER-NĀME-İ SULTĀN MURĀDĪ¹

[B 1b; K 1a; A 1b] (1) Bismillāhirrahmānirrahīm².

(2) Ḥamd-i bī-tenāhī ve³ şükür-i ni‘am-ı nā-mütenāhī ol Ḥālik-ı bī-çünüñdür ki āferīde-i (3) zemīn ü āsumān⁴ ve mu‘allim-i insān ve muḳaddir-i ṭabāyi‘ ü⁵ erkān ve mürettib⁶-i ekinne (4) vü ezmāndur. Ve muzhīr-i esrār-ı eṣcār⁷ u aḥcār ve zamā’ir-i ḥavāṣṣ-ı berārī (5) vü bihārdur⁸. Ve ṣalavāt-ı zākīyyāt ü taḥīyyāt-ı nāmiyyāt efḍal-i (6) enbiyā ve server-i aṣfiyā’ Ḥāzret⁹-i Muḥammed Muṣṭafā¹⁰ ṣallallāhu ‘aleyhi ve sellem¹¹ üzerine olsun. (7) Ve ‘alā ālihi’l-ibrār ve aṣḥābihi’l-aḥyār¹².

¹ Cevher-nāme-i Sultān Murādī: Hāzā Kitāb-ı Cevher-nāme B., Hāzā Kitābu Cevāhir-nāme gāyet laṭīf A.

² Bismillāhirrahmānirrahīm – A.

³ ve: - B.

⁴ āsumān: zamān B.

⁵ ü: - B.

⁶ mürettib: mürebbī B.

⁷ esrār-ı eṣcār: esrār u eṣcār B.

⁸ berārī vü bihār: berg ü bahārdur. B.

⁹ Ḥāzret: - B.

¹⁰ Muḥammed Muṣṭafā: Muḥammedü’l-Muṣṭafā A, K.

¹¹ ṣallallāhu ‘aleyhi ve sellem: - K, A.

¹² Ve (selām) O’nun iyi ailesi ve hayırlı dostları üzerine olsun.

Dizinler

1. Genel Dizin

A

a: (ol) O, kişi zamiri.

-72-

a.+ ḡa 10a/14, 10a/25, 11a/22, 2b/13, 2b/15, 2b/17, 2b/22, 3a/16, 3a/17, 3b/13, 3b/3, 3b/6, 4a/15, 4b/18, 5a/4, 5b/16, 5b/3, 5b/6, 8a/16, 9b/6 a.+ nda 5b/16, 10a/18, 6a/22, 6b/16, 7b/10

a.+ ndan 4a/22, 4a/23, 5b/14, 6a/22, 7b/5, 7b/8, 7b/6, 8a/12, 9b/14, 10b/13, 10b/18

a.+ nı 1b/14, 2b/5, 3b/16, 5b/21, 5b/23, 6a/6, 6b/15, 7a/15, 9a/13 a.+ nlar 4a/3, 7b/25, 8a/20, 10a/3

a.+ nları 8b/10

a.+ nlaruñ 9a/14

a.+ nuñ 10a/11, 12a/20, 3a/18, 3a/19, 3b/5, 5a/12, 5a/13, 5a/16, 5a/2, 5b/25, 6b/5, 8a/13, 8b/17, 8b/22, 8b/7, 9a/1, 9b/11, 9b/23

a.+ nuñla 10b/21

a’lā: <Ar. Daha iyi, daha mükemmel; yüce.

-1-

a.+ sı 4a/22

āb-dār: <Far. Parlak, revnaklı, renkli (mücevher).

-5-

ā. 5b/25, 8a/20

ā.+ dur 10a/19

‘Abdullāh bin Yezīd: (k.a.) Ebû Hālid Yezīd b. Muāviye b. Ebî Süfyān el-Kureṣī el-Ümevī (öl. 683) Emevī halifesi (680-683).

-1-

‘A. 3a/22

‘acā’ib: <Ar. Acayip, garip, tuhaf, alışılmadık dışında, değişik.

-3-

‘a. 10a/21, 11b/12, 8b/10

2. Ek Dizin

+a - 38 -

'aql+a 9b/13
ağac+a 10a/4
ağz+a 4b/24
altun+a 3b/3, 3b/14, 3b/16, 3b/18,
5a/7, 5a/10, 6a/1, 6a/15, 8a/17
çanağ+a 11a/23
çarh+a 5b/23
dimāğ+a 9b/3, 9b/18
ğavş+a 2a/18
halk+a 5b/24
H'ārezm+şāh+a 6a/13
ırmağ+a 4b/7
insān+a 3a/10
kan+a 11b/24
karalığ+a 2b/17, 10b/16
kenār+a 9b/12
kızılığ+a 2b/14
mercān+a 3b/22
pādişāh+a 2b/1, 6b/17
pādişāh+ı İslām+a 3b/18
Rūm+a 11b/7

şarımsağ+a 9a/19, 10b/23
şe'āyir+i İslām+a 6a/23
Taḥşiyü'+a 11b/18
yağ+a 10b/23
yıl+a 11b/4
yılan+a 6a/9

-a - 49 -

al-a 4b/4
bul-a 11a/11
hāşıl ol-a 6b/3
ışlan-a 4b/22
kal-a 11b/14
kıl-a 3b/18
kırıl-a 10a/25
kız-a 4b/23
korq-a 10a/25
ma'lūm ol-a 7b/2, 11b/22
ol-a 2b/11, 2b/20, 2b/21, 4a/19,
4b/19, 4b/20, 4b/24, 5a/13, 5a/15,
5a/18, 5a/23, 5b/22, 5b/25, 6b/16,
6b/22, 7a/13, 7a/24, 7b/15, 7b/16,

3. Kişi Adları Dizini

'Abdullāh bin Yezīd 3a/22

Ādem 4a/15

Areştātalīs, Areştāṭālīs 6a/9, 11a/3

Celāleddīn H'ārezm-şāh 6a/11

Cengiz Han 1b/10

Ebū 'Alī, Ebū 'Alī Sīnā 9b/13, 9b/11

Ebū Reyhān 4a/16, 5a/14, 6a/11, 6a/3

H'āce Naşrūddīn-i Ṭūsī 12a/24, 1b/9, 4a/23

Hādī 4b/2, 4b/4, 4b/6

H'ārezm-şāh 3b/11, 6a/13

Ḥazret-i Muhammedü'l-Muşafā 3b/24

Hişām bin 'Abdü'l-melik 3a/19

Hülāgü Han 1b/10

İbn Caşşāş 3b/5

İskender 10a/20, 11a/4, 12a/7, 6b/25, 7a/4

İskender-i Zü'l-kameyn 5b/11, 6b/11

Mehdī 4b/1, 4b/3

Melike Ḥatun 3b/11

Muḥammed bin Zekeriyā 11a/21

Muktedir Billāh 3b/4, 3b/7

Murād Han 1b/20

Mūsā 5b/17

Muşafā bin Seydī 1b/8

Mütevekkil Billāh 11b/6

Nüşīrevān 4a/24

Orhan Han 1b/20

'Oşmān Han 1b/21

Reşīd 4b/2, 4b/4, 4b/5, 4b/6

Sulṭān 'Alā'eddīn 6a/16, 6a/22

Sulṭān Bāyezīd Han 1b/20

Sulṭān Maḥmūd Sebük Tegin 3a/14

Sulṭān Muḥammed 1b/19

Sulṭān Murād 1b/19

Taḥşiyü' 11b/6, 11b/8, 11b/11, 11b/18

'Ubde, 'Ubde Ḥatun 3a/25, 3a/22

4. Eser Adları Dizini

Cevher-nâme-i İlhânî 1b/14
Cevher-nâme-i Sulţân Murâdî 2a/1
Hâşşa-ı Aĥcâr 6a/8
Havâşş-ı Aĥcâr 11a/21

Kitâbü'l-Aĥcâr 11a/3
Mir'âtü'z-Zamân 5b/16, 8a/25
Târîh-i Cihân 11b/5

5. Kavim Adları Dizini

İslâmîler 4b/1
Mehârîler 5b/16

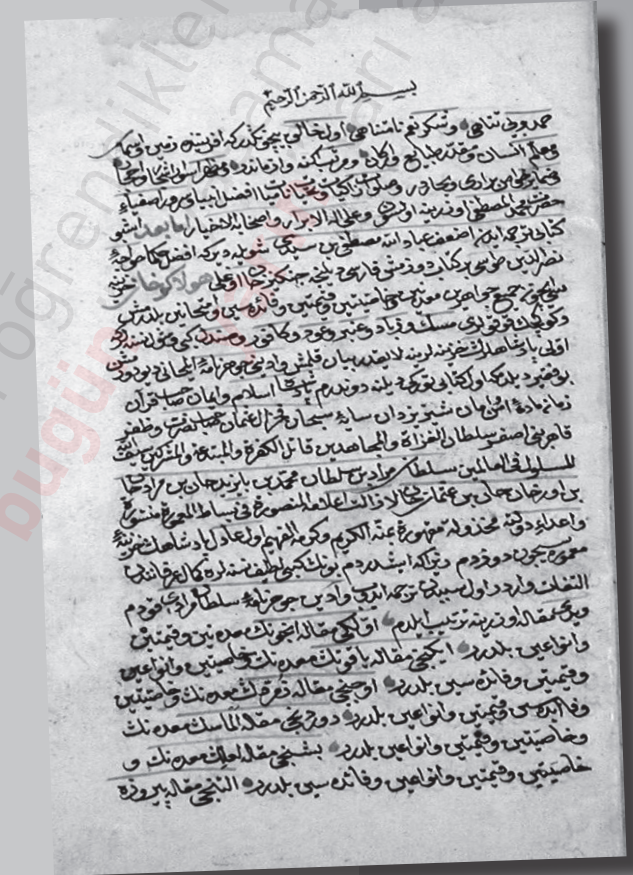
Sâsânîler 6a/14
Selçukîler 6a/15

CEVHER-NĀME-İ SULTĀN MURĀDĪ

Tıpkıbasım
Nüshaları

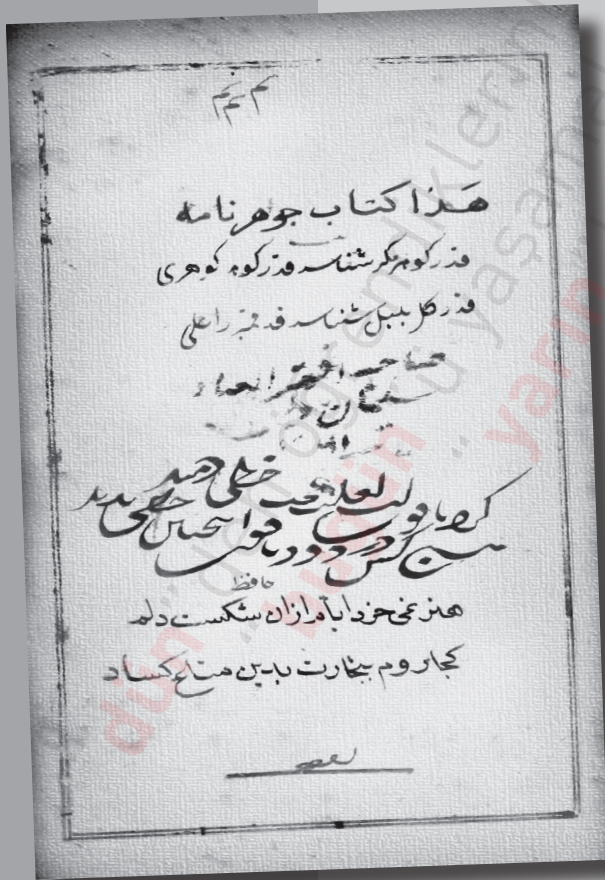
6. Yer Adları Dizini

'Acem 8b/1	Keşmîr 10a/17
Aylâk 8a/11	Kirmân 8a/11, 10b/7
Bağdâd 11b/8, 4b/6	Kîş-i Bahreyn 2a/13
Bedaşşân 7b/5, 10a/12	Qonya 3b/15
Çîn 11a/8, 11a/12	Qoştanîniyye 3b/17
Deryâ-yı Muhiţ 11a/1	Qulzüm Denizi 10b/16
Dımaşq 3a/19	Ma'ber Denizi 2a/14
diyâr-ı Şâm 8a/16	Mağrib 5b/3
Ebû İshâkî 8a/13, 8a/20	Mâverâ'ünnehr 8a/16
Ebu'l-'Abbâsî 7b/7	Mışır 5b/4
Ezherî 8a/14, 8a/20	Nişâbûr 3b/12, 8a/11, 8a/12
Firengistân 10a/17, 12b/1	Rûm 3b/15, 11b/6, 11b/7
Habeşistân 9b/1	Şa'îd 5b/4
Hî'ârezm 3b/11	Serendîb 4a/11, 4a/16, 4a/18
Hânk 2a/13	Sibistân 12a/11
Hıta 10b/7, 12b/3	Sind 6b/11
Hind 10b/13, 10a/17, 10a/20, 12b/3	Süleymânî 7b/7, 8a/14
Hindüstân 4a/10, 5b/5, 6b/12, 6b/9, 7a/12, 9b/21, 10a/18, 12b/3	Tolunî 7b/7, 7b/8
Horâsân 7a/12, 8a/10	Türkistân 8a/11, 11a/22
Hoten 10b/7	vilâyet-i Qoştanîniyye 3b/17
'Irâk 8a/16	Zengibâr 10b/19
Qal'a-i Tûr 2a/14	Zerhûnî 8a/14
Qarîler 5b/3	Zulümât 5b/11

CEVHER-NÂME-İ SULTÂN MURÂDÎ

Tıpkıbasım
Bayezid Nüshası (B)

* Amasya Bayezid II Halk
Kütüphanesi 05 Ba 614
numarada kayıtlı nüsha

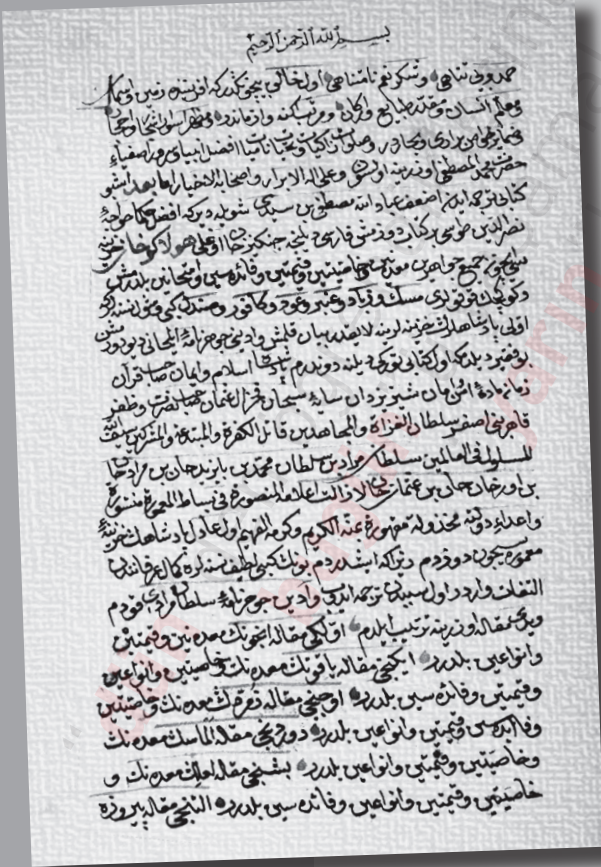
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
محمدی غلامی شکر نعمه نامتساهی اول
طالق بنی جو نگدر که امریکده زمین و زمان
و معلم انسان و مقدر طبایع ارکان و مزنی
بکنه ازمانندرو منظر اسرار و اشجار
و اجار و نهامیر خواص برک و نهار در
وصلوات ذکیان و تحیات تاسیات
امضال انبیا و سرور اصفیا محمد مصطفی
صلی الله علیه و سلم او زرینه اولسون
و علی اله الابرار و صحابه الایثار اما بعد
بعد اشبو کتابی ترجمه ایمن اصف عباد
مصطفی بن سیدی شوینله ذکره افضل
حکا خواجه نور الله طوسی بر کتاب

وقف عیله زاده

تالیف

CEVHER-NÂME-İ SULTÂN MURÂDİ

Tıpkıbasım
Koyunoğlu Nüshası (B)

Bismillâhu'r-Rahmânur-Rahîm

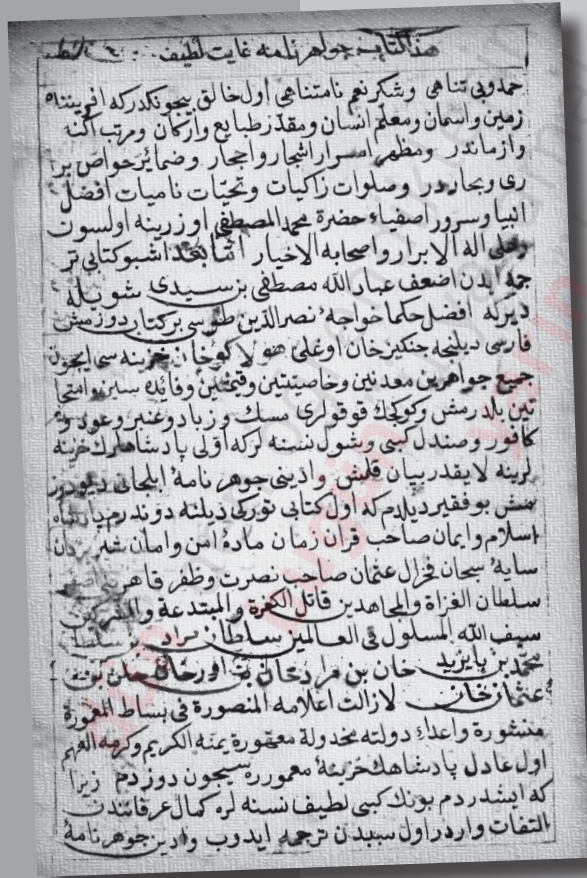
حمد و بی تناهی و شکر نعم نامتناهی اولخالق بیچونکر که ازینین زین و تمام
و عالم انسان و مقدره بلایع و کلان و مرتسکنه و ازمانده و مظهر اسرار و کمال
و تمام بر این براری و جادور و صلوات اکیا و نجباتا مینا افضل انبیای و مرصفا
حضرت محمد المصطفی و زینب اوستی و علی الابرار و اصحابه الخیار ارا بعد اشیر
کتابی بزرگه ایند از ضعف عباد الله مصطفی بن سیدک شویله دریکه افضل کما هو
نصر الدین طوسی بر کتاب و زینب فارسی بلنجی چنکیزخان اولی هو لاکو خا خیر
سلیخوز جمع جوابین معونه خا صیدین و قیاس و فائده سبب و متجانین بلد مش
دکونیک فتوی سلسله و زیاد و غیر وجود و کما قور و صدک کی فتول سنه
اولی با شاهلک خیرین لرینه لایصده بیان قلیش وادی بی جو عزانه الجانی بود
بوفیرد بلده که اول کتابی تو کرم یلنه دوندم پتوقا اسلام و ایمان صبا قرآن
زمانه ماده اشیمان شیروزان سایه سبحان قرآن عثمان جملة قصص و مظهر
قاهر بنی اصفیر سلطان الغزاة و المجاهدین قائل الکفره و المبتدع و المشركین سبقت
للسلوة فی العالمین سلطان مراد بن لطان محمد بن بایزید جهان بن مراد خان
بن اورخان جهان بن عثمان خان الاذالت اعلام المنصوره فی سباط المعرفه منسوخ
و اعدله و تبه مخذوله معنوه عمده الکرم و کرمه الفهم اول عدا لاد شاهلک خیره
معموره بچون دوزوم و بلکه اشدر دم بونک کبی لطیف منوره کماله فاندن
الغلت و ارد اول سیدیه ترجمه ایدیق و ادین جو عزانه سلطه اوله با قوم
و کرم مقاله وزینب ترتیب ایلدم اول کرم مقاله اشجوتک معده نین و قیاسین
و انواعین بلدره ایکنجی مقاله یا قونک معده نیک خاصیتین و انواعین
و قیاسین و فائده سبب بلدره اوچینجی مقاله فرقت معده نیک خاصیتین
و فائده سبب و قیاسین و انواعین بلدره دورجی مقاله الماسک معده نیک
و خاصیتین و قیاسین و انواعین بلدره بشنخی مقاله اعلاک معده نیک و
خاصیتین و قیاسین و انواعین و فائده سبب بلدره النینجی مقاله پیروزه

* Konya Koyunoğlu Müze
Kütüphanesi 13368
numarada kayıtlı nüsha

CEVHER-NÂME-İ SULTÂN MURÂDİ

Tıpkıbasım
Atatürk Kitaplığı
Nüshası (A)

هذا كتاب جواهر نامة غاية لطيف
حمد وبى تناهى وشكر نعم نامتناهى اول خالق بجزو نكدر كه افريتناه
زمين واسمان ومعلم انسان ومقدر طباع واركان ومرتب الكنه
وازماندر ومظهر امسرار اشجار واحجار وضماير خواص بر
رى وجماردور وصلوات زاكيات وتحيات ناميات افضل
انبياء وسرور اصفياء حضرة محمد المصطفى اوزرينه اولسون
وهلى اله الابرار واصحابه الاخيار انما بعد اشبوكتابى تر
جه ايدن اضعف عبار الله مصطفى بن سىدى شويلاه
ديركه افضل حكما خواجه نصرالدين طوسي بر كتاب دوزمش
فارسي ديلنجه جنكين خان اوغلى هو لا كو خان خزينه سى الجون
جميع جواهرين معدنين وخاصيتين قيمتين وفائده سايريه امتيا
تين بلاد رمش وكوكچك قوقولرى مسك وزباد وغنبر وعود و
كافور وصندل كسبى وشول نسنه لركه اولى پادشاه لركه خزينه
لرينه لايقدر بيان قلمش وادينى جوهر نامة الجاني ديمورز
هنش بوفقيه ديالدم كه اول كتابى توركى ذيلته دوند رميز شاه
اسلام وايمان صاحب قران زمان ماده امن وامان شهردان
سايبه سبحان فرال عثمان صاحب نصرت وظفر قاهر
سلطان الغزاة والمجاهدين قاتل الكفرة والمبتدعة والمشركين
سيف الله المسلول فى العالمين سلطان مراد
محمد بن بايزيد خان بن مراد خان بن اورخان خان بن
عثمان خان لزالته اعلامه المنصورة فى بساط المعورة
منشورة واعلاء دولته مخدولة معقورة يمنة الكريم وكرمه الغرم
اول عادل پادشاهك خزينة معمورة سيجون دوزدم زيرا
كه اينشدر دم بونك كسبى لطيف نسنه لركه كمال عرفانند
التفات واردر اول سببدن ترجمه ايدوب وادير جوهر نامة

* Atatürk Kitaplığı Muallim
Cevdet K 489 numarada
kaytlı nüsha

CEVHER-NÂME-İ SULTÂN MURÂDÎ

Çağlar boyu insanoğlunun ilgisini çeken taşlar, zaman zaman güzellikleriyle büyüleyerek, zaman zaman da birtakım mistik ve iyileştirici özellikleri sebebiyle kullanılarak farklı dönem ve coğrafyalarda her daim ilgi görmüşlerdir.

Osmanlı döneminde de taşlarla ilgili eserler rağbet görmüş, ünlü İslâm âlimlerinin eserleri Türkçeye tercüme edilmiştir. Bu dönemin meşhur tercüme cevher-nâmelerinden biri de Mustafâ b. Seydî tarafından Nasîrüddîn Tûsî'nin *Tensûk-nâme-i İlhânî* adlı Farsça eserinden Türkçeye tercüme edilen *Cevher-nâme-i Sultân Murâdî* dir.

Cevher-nâme-i Sultân Murâdî de cevherlerin türleri, nerede buldukları, hangi coğrafyada ne kadar değer gördükleri ne için kullanıldıkları ve nasıl korunacaklarına dair birçok bilgi bulunmaktadır. Eser, bize II. Murâd döneminde en çok rağbet gören cevherler hakkında bilgi vererek, cevherlere duyulan ilginin ve biçilen pahanın her coğrafyaya ve döneme göre farklı olduklarını göstermektedir.

Muhtevasında yer alan mineroloji, tıp, folklor, coğrafya ve kültürel hayata dair bilgiler açısından da değerli olan ve Klasik Osmanlı Türkçesiyle yazılan *Cevher-nâme-i Sultân Murâdî* nin muhtevasını ayrıntılı olarak özetlediğimiz çalışmamızda, bu eserin bilimsel yönü dışında alana ilgisi olan herkesin yararlanması amaçlanmıştır.

Bu çalışmada *Cevher-nâme-i Sultân Murâdî* nin tenkitti metni oluşturulmuş, dil ve imla özellikleri incelenmiş, dizinleri ve farklı üç nüshasına ait tıpkıbasımlar sunulmuştur.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-605-4635-57-3

9 786054 635573